

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. M. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca udowodnił do dnia 1 stycznia 1999 roku 27 lat 3 miesiące i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie wykazał jednak żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy podniósł również, iż wnioskodawca nie złożył oświadczenia czy jest członkiem OFE (z informacji posiadanych przez Zakład wynika że jest) i czy wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

(decyzja - k. 10 akt ZUS)

A. M. decyzję organu rentowego uznał za krzywdzącą i złożył od niej odwołanie wnosząc o zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od 1 września 1973 roku do 8 czerwca 1990 roku. Wskazał, iż przez cały okres zatrudnienia w (...) pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

(odwołanie - k. 2-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że odwołujący nie udowodnił do dnia 1 stycznia 1999 roku co najmniej 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z w/w okresu zatrudnienia. Ponadto organ wskazał, iż wnioskodawca jest członkiem OFE.

(odpowiedź na odwołanie - k. 7)

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2016 roku odwołujący poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2016 roku – k. 15)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca – A. M. urodził się w dniu (...) Odwołujący złożył wniosek o emeryturę w dniu 19 maja 2015 roku.

W chwili składania wniosku był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (bezsporne, a nadto wniosek k. 1 – 4 akt ZUS).

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca wykazał ogólny staż pracy w wymiarze 27 lat 3 miesiące i 9 dni, na który składały się okresy składkowe w wymiarze 25 lat 11 miesięcy i 8 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 1 roku 4 miesiące i 1 dnia. Wnioskodawca nie udowodnił przed Zakładem żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do dnia 1 stycznia 1999 roku.

(bezsporne, a nadto uzasadnienie decyzji – k. 10 akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił A. M. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz z uwagi na członkostwo wnioskodawcy w OFE i brak złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

(decyzja - k. 22 akt ZUS)

W dniu 6 lipca 2015 roku A. M. złożył w ZUS wniosek o przekazanie całości środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa.

(wniosek – k. 11 akt ZUS)

Wnioskodawca posiada prawo jazdy kat. B i C wystawione w dniu 26 września 2011 roku, zgodnie z którym odwołujący posiada uprawnienia do kierowania pojazdami ciężarowymi od dnia 3 lipca 1973 roku.

(bezsporne, a nadto skan prawa jazdy – k. 14)

W okresie od 1 września 1973 roku do 8 czerwca 1990 roku odwołujący był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy.

(zaświadczenie – k. 3 akt kapitałowych ZUS, umowy o pracę, powierzenia obowiązków – k. 14)

Wnioskodawca nie posiada z w/w okresu zatrudnienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(bezsporne)

W okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od 1 września 1973 roku do 8 czerwca 1990 roku odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. (...) było firmą transportową posiadającą flotę około 200 samochodów ciężarowych. Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca kierował samochodem marki S. 28, nie jeździł mniejszymi samochodami.

(zeznania świadka H. C. – k. 16, zeznania świadka G. M. – k. 16, zeznania świadka S. P. – k. 16, zeznania świadka Z. W. – k. 16, zeznania odwołującego G. B. – k. 17)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych dokumentów, zeznań odwołującego oraz zeznań przesłuchanych w sprawie świadków: H. C., G. M., S. P. i Z. W., którzy w badanym okresie pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym zakładzie pracy. Sąd uznał, że zeznania w/w świadków nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności. Zeznania te wzajemnie ze sobą korelują tworząc spójną, logiczną całość. Świadkowie są dla wnioskodawcy osobami obcymi i nie są zainteresowani rozstrzygnięciem sprawy na korzyść którejkolwiek ze stron. Są to osoby, które pracowały razem z wnioskodawcą w badanym okresie w tym samym zakładzie pracy, a zatem mają niezbędną wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy. Organ rentowy nie podważył przy tym w toku postępowania zeznań złożonych przez świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11.2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku oraz lat okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymieniona w pkt 2 działu VIII praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie do § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i wnioskodawcy.

Jednocześnie Sąd w pełni aprobuje ugruntowany już pogląd judykatury, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj faktycznie powierzonych mu prac (tak: uzasadnienie wyroku SA w Łodzi z 16 lipca 2013 r. sygn. akt III AUa 1671/12).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił żadnego stażu pracy w warunkach szczególnych na wymaganych 15 lat. ZUS argumentował, że wnioskodawca nie dostarczył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych ze spornego okresu zatrudnienia, a treść dokumentów dotyczących spornego okresu zatrudnienia nie potwierdza pracy wnioskodawcy jako kierowcy samochodów ciężarowych o masie powyżej 3,5 tony, a jedynie pracę na stanowisku kierowcy.

W ocenie Sądu pomimo tego, że wnioskodawca w umowie o pracę i skierowaniach do pracy miał wskazane stanowisko kierowca oraz nie legitymuje się zaświadczeniem o pracy w szczególnych warunkach wydanym przez uprawniony podmiot to jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala bez najmniejszej wątpliwości stwierdzić, że odwołujący wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresie od 1 września 1973 roku do 8 czerwca 1990 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł., albowiem pracował w tym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako kierowca Stara 28 o ładowności powyżej 3,5 tony. Wskazują na to jednoznacznie zeznania świadków pracujących w powyższym zakładzie pracy w tym samym okresie co wnioskodawca. Świadczyli w sposób stanowczy i spójny, że wnioskodawca przez cały sporny okres zatrudnienia wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym tonażu powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z kategorię zeznań świadków wynika też, że odwołujący w badanym okresie zatrudnienia nie kierował mniejszymi samochodami.

Bezspornym jest, że stanowisko kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony zaliczane jest do pracy w szczególnych warunkach.

Jak wskazano powyżej, jeżeli pracownik nie otrzymał odpowiedniego dokumentu, poświadczającego jego pracę w szczególnych warunkach, może okoliczność tą udowadniać przed Sądem, wykorzystując do tego przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego środki dowodowe. Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach jest uchybieniem formalnym, ale Sąd bada rzeczywisty stan sprawy.

De facto wnioskodawca tylko w niniejszym postępowaniu mógł wykazać, iż faktycznie jego praca była pracą w szczególnych warunkach.

Reasumując, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie z zebranego materiału dowodowego wynika jasno, iż w spornym okresie od 1 września 1973 roku do 8 czerwca 1990 roku pracując na stanowisku kierowcy i prowadząc (...) wnioskodawca stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy wykonywał czynności kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony określone w pkt. 2 działu VIII wykazu A zarządzenia nr 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm) określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W związku z tym należy przyjąć, że odwołujący w sumie przepracował ponad 15 lat w warunkach szczególnych.

Stwierdzić pozostaje, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki do przyznania emerytury: wieku tj. ukończył 60 rok życia, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 31 grudnia 1998 roku, w tym co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach (co zostało udokumentowane i udowodnione przed Sądem) i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu wypożyczając akta emerytalne wnioskodawcy